

Učebné osnovy štátneho a školského vzdelávacieho programu – predmet: Geografia

1.Záhlavie

Názov predmetu	Geografia
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne(IŠVP), 0 hodín týždenne(ŠkVP) , spolu 33 hodín
Ročník	deviaty
Škola (názov, adresa)	Základná škola M. Kukučina, , 026 01 Dolný Kubín
Názov ŠkVP	Škola úspešného života
Stupeň vzdelania	nižšie sekundárne
Dĺžka štúdia	1 rok
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk
iné	štátna škola

2.Charakteristika vyučovacieho predmetu:

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie jedinečnosti planéty Zem. Od toho sa odvíja obsah predmetu. Žiaci pochopia význam poznania zákonitostí Zeme. Uvedomia si, že dokonalé pochopenie princípov existencie Zeme im pomôže ju využívať a chrániť. Kompetencie, ktoré žiaci prehľbujú štúdiom geografie, umožňujú im spoznávať krajinu, zákonitosti jej usporiadania, možnosti optimálneho využitia a ochrany krajiny človekom.

Obsah geografie sa sústreďuje aj na väzby prírody a ľudskej spoločnosti. Vzhľadom na nárast problémov, vyplývajúcich z aktivít človeka a ich dopadu na prírodné prostredie i na spoločnosť, žiaci získajú aj skúsenosti ako reagovať na zmeny v priestore, pochopiť ich a v budúcnosti riešiť.

Základnou geografickou kompetenciou je práca s mapou. Vedieť pracovať s mapou, čítať ju, analyzovať obsah mapy a interpretovať ho, orientovať sa podľa mapy, vedieť zhotoviť jednoduchý náčrt okolia a i. Túto základnú kompetenciu podporujú i záujmy žiakov, nielen o svoje okolie, ich možnosť cestovať, pracovať s internetom a i.

Spoznávanie Zeme je základnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je iné, líši sa podnebím, rastlinstvom, živočíštvom, obyvateľmi a ich výtvarmi. Obyvateľstvo v rôznych častiach sveta sa líši nielen jazykom, ale aj svojou kultúrou či spôsobom života. Poznanie týchto charakteristík a ich pochopenie vedie k porozumeniu predovšetkým vzájomných väzieb v krajine. Posúdiť postavenie Slovenska v porovnaní s ostatnými štátmi, ako ďalej zmeniť súčasný stav a pričiniť sa o rozvoj Slovenska a jeho regiónov tiež patria do geografického poznávania. Námety, čo môže každý žiak urobiť pre svoje mesto, svoj región, sú súčasťou praktického geografického výstupu potrebného pre bežný život.

Učivo geografie v šiestom ročníku je zamerané na regionálnu geografiu Austrálie a Ameriky. Regionálna geografia v základnej škole tvorí základ vyučovania geografie. Je to pre žiakov prijateľný spôsob ako získať veľa zaujímavých informácií o prostredí, ktoré ich zaujíma a pritom sa naučiť potrebné informácie. Regionálna geografia nie je len opis javov v jednotlivých regiónoch, ale prostredníctvom konkrétnych javov žiaci získajú informácie, naučia sa ich porovnávať, triediť, vyhľadávať vzťahy a vysvetľovať ich. Žiaci pri vyučovaní sa oboznámia nielen s geografickou polohou svetadielov, ale spoznajú tiež spoločenské zvyky, zaujímavosti a rekordy v jednotlivých svetadieloch.

V rámci vyučovania sa značný priestor venuje práci s mapami a ďalšími doplňujúcimi informáciami.

3.Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom geografie v 6. ročníku je rozvíjať chuť učiť sa, rozvíjať schopnosť objavovať a snahu vysvetľovať javy vyskytujúce sa v krajine a spoločnosti. Všímať si priestor, v ktorom žijeme a jeho zmeny. Pracovať s informáciami o krajine ako časti Zeme (aj Zeme ako celku), ale aj schopnosť vyhľadať a použiť ich v bežnom živote. Vnímať jedinečnosť prírodných javov a výtvorov na Zemi a vysvetliť prírodné javy na základe vedomostí. Prejavovať záujem o spôsob života ľudí v rôznych častiach sveta.

Pri vyučovaní geografie sa kladie veľký dôraz na literatúru ako zdroj, nielen učebnice ale ja odborné a populárno-vedecké časopisy, ktoré prinášajú aktuálne informácie. Podporovať tým potrebu čítania u žiakov, správne porozumenie prečítaného a spracovanie a interpretáciu. Prvotné rozvíjanie čítania a interpretácie obrázkov, fotografií, grafov, tabuliek, prierezov, schém a diagramov sú základnými vyjadrovacími prostriedkami geografie.

V obsahu geografie sa snažiť o integráciu a súborný pohľad na poznatky získané v spoločenských či prírodovedných disciplínach (história, biológia, geológia, fyzika, chémia, sociológia, filozofia). Vytvoriť ich prepojenie tak, aby vznikol komplexný obraz o regiónoch v rôznych častiach sveta. V novom zameraní geografie, klásť väčší dôraz na kultúru a charakteristiku kultúrnych prejavov ľudí v rôznych častiach sveta, preto

prinášame aj väčšie prepojenie s hudobnou a výtvarnou výchovou. Rozvíjanie podnikateľských zručností žiaci získajú spracúvaním projektov. Žiaci sa naučia riadiť projekty, ako sú napr. modelové cestovné kancelárie, projekty na inventarizáciu predpokladov rozvoja regiónov a pod. Kultúrne kompetencie rozšíriť prostredníctvom poznania rôznych kultúr na celom svete. Geografia učí vážiť si iné kultúry pri zachovaní vlastnej identity, venuje sa ľudovej kultúre a kultúrnym tradíciám. Kultúrne pamiatky sú súčasťou obsahu regionálnej geografie. Schopnosti a zručnosti získané štúdiom geografie využiť pri oddychových aktivitách (cestovaní, rekreácii a i.). Oceniť krásu kultúrnych pamiatok, naučiť sa ich vážiť si a chrániť.

V 9. ročníku majú žiaci získať základné vedomosti o Austrálii a Amerike, o geografických charakteristikách obidvoch svetadielov, rozvíjať si chuť učiť sa, rozvíjať schopnosť objavovať a snahu vysvetľovať, hľadať vzájomné vzťahy a vysvetľovať ich, prejavovať záujem o spôsob života ľudí v rôznych častiach sveta, vedieť čítať mapu, orientovať sa na nej a podľa nej v praxi – plány miest, autoatlas, mapy na internete, riešiť modelové situácie vnímať jedinečnosť prírodných javov a výtvorov na Zemi a vysvetliť prírodné javy na základe vedomostí, rozumieť grafom, diagramom, hľadať riešenia na otázky, hľadať informácie, svoje riešenia problémov interpretovať (riešiť projekt, prezentovať ho, diskutovať o návrhoch, oceniť krásu kultúrnych pamiatok, naučiť sa ich vážiť si a chrániť), orientovať sa na mape podľa súradníc, podľa príkladov vysvetliť ako vzniká pohorie, kaňon, rieka, ľadovec, púšť, dažďový prales, uviesť príklady v jednotlivých regiónoch sveta so zameraním na Austráliu a Ameriku, pripraviť projekt, získavať informácie, hľadať odpovede na otázky, porovnávať, triediť, vyhodnocovať vypracovať a odprezentovať ho, diskutovať o geografických zaujímavostiach – prírodných a kultúrnych, získavať údaje zo zdrojov, využiť internet, odbornú literatúru, tvoriť mentálne mapy so symbolmi, rozvíjať jednotlivé druhy funkčnej gramotnosti.

4. Výchovné a vzdelávacie stratégie:

1. kompetencia (spôsobilosť) k celoživotnému učeniu sa

Pre utváranie a rozvíjanie tejto kľúčovej kompetencie používame výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

- uvedomovať si potrebu svojho učenia sa ako prostriedku sebarealizácie a osobného rozvoja,
- vyhľadávať, zbierať, spracovať, triediť a hodnotiť geografické informácie a čísla z informačných zdrojoch
- kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky využívať,

2. sociálne komunikačné kompetencie (spôsobilosti)

Pre utváranie a rozvíjanie tejto kľúčovej kompetencie používame výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

- formulovať hypotézy, pomenovať problémy, povedať vlastné názory na konkrétne geografické témy
- využívať všetky dostupné informačné a komunikačné prostriedky
- spolupracovať pri riešení problémov a úloh
- prezentovať sami seba a výsledky svojej práce na verejnosti, používali odborný jazyk,
- sa naučili počúvať druhých ľudí a vhodne na nich reagovať

3. kompetencia (spôsobilosť) uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky

Pre utváranie a rozvíjanie tejto kľúčovej kompetencie používame výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

- používať matematické myslenie na riešenie praktických problémov pri práci s mapou
- používať matematické modely logického a priestorového myslenia pri práci s geografickými tabuľkami, grafmi a diagramami

4. kompetencia (spôsobilosť) v oblasti informačných a komunikačných technológií

Pre utváranie a rozvíjanie tejto kľúčovej kompetencie používame výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

- mať osvojené základné zručnosti v oblasti IKT,
- vytvoriť jednoduchú prezentáciu ľubovoľného štátu, ...
- vytvoriť jednoduché tabuľky a grafy,
- byť schopný nahrávať a prehrávať zvuky a videá,
- dokázať využívať IKT pri vzdelávaní.

5. kompetencia (spôsobilosť) riešiť problémy

Pre utváranie a rozvíjanie tejto kľúčovej kompetencie používame výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

- pomenovať podstatné lokálne, regionálne a globálne problémy prírodne a spoločenskej sféry
- pochopiť problém, vyhľadať k nemu vhodné informácie, diskutovať o možnostiach riešenia
- myslieť kriticky, boli schopní hájiť svoje rozhodnutia

6. kompetencie (spôsobilosti) občianske

Pre utváranie a rozvíjanie tejto kľúčovej kompetencie používame výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

- pociťovať nutnosť ochrany prírodného a životného prostredia
- mať záujem o prostredie, v ktorom žijú
- mať pocit občianskej zodpovednosti za zachovanie životného prostredia a udržateľného života pre budúce generácie
- rešpektovať rovnoprávnosť všetkých ľudí,
- byť otvorení kultúrnej a etnickej rôznorodosti
- rešpektovať názory druhých, uvedomovať si svoje práva a povinnosti v škole i mimo školu

7. kompetencie (spôsobilosti) sociálne a personálne

Pre utváranie a rozvíjanie tejto kľúčovej kompetencie používame výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

- spolupracovať v skupinách, uvedomiť si svoju zodpovednosť v tíme, kde dokážu tvorivo prispievať k dosahovaniu spoločných cieľov,
- zhodnotiť výsledky činnosti skupín i jednotlivcov,

- chápať potrebu efektívnej spolupráce

8. kompetencie (spôsobilosti) pracovné

Pre utváranie a rozvíjanie tejto kľúčovej kompetencie používame výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

- bezpečne manipulovať s pomôckami, nástrojmi a prístrojmi pri ich používaní v učebniciach i pri zemepisnej vychádzke
- uplatňovať pravidlá bezpečného chovania v teréne

9. kompetencie (spôsobilosti) smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti

Pre utváranie a rozvíjanie tejto kľúčovej kompetencie používame výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

- inovovať zaužívané postupy pri riešení úloh,
- spracovať projekty, ako napr. modelové cestovné kancelárie, projekty na inventarizáciu predpokladov rozvoja regiónov

10. kompetencie (spôsobilosti) vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

Pre utváranie a rozvíjanie tejto kľúčovej kompetencie používame výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

- vedieť kultivovane vyjadrovať vlastné myšlienky, názory, postoje,
- mať úctu k vlastnému národu i k iným národom a národnostiam,
- pochopiť a rešpektovať kultúrne, náboženské a iné odlišnosti ľudí,
- ceniť a rešpektovať umenie a kultúrno-historické tradície

5. Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy a postupy	Formy práce
Planéta Zem	výkladovo-ilustratívne, výkladovo-problémové, heuristické, motivačné, demonštračné, fixačné, analytické, syntetické, deduktívne	rozprávanie, objasňovanie, opis, rozhovor, diskusia, práca s IKT, frontálne, individuálne, skupinové vyučovanie, vychádzky

Austrália a Oceánia, Tichý oceán, Polárne oblasti Zeme	výkladovo-ilustratívne, výkladovo-problémové, heuristické, motivačné, demonštračné, fixačné, analytické, syntetické, deduktívne	rozprávanie, objasňovanie, opis, rozhovor, diskusia, práca s IKT, frontálne, individuálne, skupinové vyučovanie, vychádzky
Amerika	výkladovo-ilustratívne, výkladovo-problémové, heuristické, motivačné, demonštračné, fixačné, analytické, syntetické, deduktívne	rozprávanie, objasňovanie, opis, rozhovor, diskusia, práca s IKT, frontálne, individuálne, skupinové vyučovanie, vychádzky

6. Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
Planéta Zem	Atlasy, tématické mapy, učebnica, encyklopédie, vedecko-populárne a odborné časopisy,	Dataprojektor, videoprehrávač, DVD a CD prehrávač, notebook	Mapy, glóbus, modely, pracovné listy, fotografie, obrázky, filmy, výučbové programy	Internet, knižnica
Austrália a Oceánia, Tichý oceán, Polárne oblasti Zeme	Atlasy, tématické mapy, učebnica, encyklopédie, vedecko-populárne a odborné časopisy,	Dataprojektor, videoprehrávač, DVD a CD prehrávač, notebook	Mapy, glóbus, modely, pracovné listy, fotografie, obrázky, filmy, výučbové programy	Internet, knižnica
Amerika	Atlasy, tématické mapy, učebnica, encyklopédie, vedecko-populárne a odborné časopisy,	Dataprojektor, videoprehrávač, DVD a CD prehrávač, notebook	Mapy, glóbus, modely, pracovné listy, fotografie, obrázky, filmy, výučbové programy	Internet, knižnica

7. Kritéria hodnotenia

Vedomosti a zručnosti žiakov budem hodnotiť:

1. ústnym (verbálnym) skúšaním
2. písomnou formou

Na kontrolu a hodnotenie žiakov budem voliť také postupy aby bolo zabezpečené korektné a objektívne hodnotenie:

1. Pri verbálnej forme kontroly úrovne osvojenia poznatkov (ústne skúšanie) budem uprednostňovať prezentovanie poznatkov žiakmi na základe dobrovoľnej odpovede žiaka alebo určenia konkrétneho žiaka učiteľom. Verbálne odpovede 2- 3 žiakov nepresiahnu limit 5- 7 minút. Pri verbálnej kontrole budem zisťovať a hodnotiť najmä osvojenie základných poznatkov stanovených výkonovou časťou vzdelávacieho štandardu.
2. Písomná forma – test na konci tematického celku alebo skupiny podobných učebných tém bude v časovom limite 25 min v rozsahu 10 – 15 otázok zostavených podľa výkonovej časti vzdelávacieho štandardu. Hodnotenie je na základe percentuálnej úspešnosti a známku podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov.

Pri praktických aktivitách bude hodnotenie praktických zručností známku (vrátane správnosti nákresov a schém podľa potreby) s dôrazom na samostatnosť a správnosť tvorby záverov z riešenia úloh. Tvorbe záverov bude na základe stručnej osnovy danej učiteľom.

3. Preverovať úroveň samostatnej práce žiakov a schopností práce s textom formou hodnotenia správ zo samostatných pozorovaní bude slovné.

Pri každom hodnotení tematického celku používame všeobecné kritériá a klasifikáciu uvedenú v tomto ŠkVP (pre jednotlivcov, skupinu, pre ústne a písomné práce). Príprava didaktických testov, cieľových otázok pre skupinové práce, písomné cvičenia a frontálne skúšanie pripravuje vyučujúci v rámci tematických listov.

Po ukončení posledného tematického celku v danom vyučovacom predmete pripraví vyučujúci súborný didaktický test na overenie komplexných vedomostí a zručností žiakov. Otázky v didaktickom teste nesmú prevýšiť stavenú úroveň vzdelávacích výstupov v jednotlivých tematických celkoch. Kritéria hodnotenia musia byť súčasťou didaktického testu. Žiaci budú s nimi oboznámení až po absolvovaní didaktického testu. Hodnotiacu škálu si volí vyučujúci. Žiak má možnosť didaktický test opakovať, ak bol v prvom didaktickom teste neúspešný. Termín opakovania didaktického testu sa dohodne medzi skúšajúcim a žiakom.

Oblasť: Človek a spoločnosť

Predmet: Geografia

Ročník: deviaty

Počet hodín v ročníku: 1 hodina týždenne(ŠVP) , spolu 33 hodín

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Austrália</p> <p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: opísať polohu a pobrežie Austrálie z mapy (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány) („čítanie“ mapy), vysvetliť príčiny vzniku suchých oblastí v centrálnej a západnej časti Austrálie a celkový nedostatok vlhky a pitnej vody na území svetadielu, zdôvodniť jedinečnosť rastlinných a živočíšnych spoločenstiev v Austrálii, uviesť dva príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v Austrálii, rozlíšiť pevninské, sopečné a koralové ostrovy Oceánie, porovnať životné podmienky obyvateľov Austrálie a Nového Zélandu, zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Austrálie, vysvetliť dôvody vysokého stupňa urbanizácie Austrálie, zostaviť tabuľku 5 najväčších miest Austrálie podľa tematickej mapy („čítanie“ mapy), rozlíšiť základné odvetvia hospodárstva, identifikovať najdôležitejšie odvetvia hospodárstva Austrálie, posúdiť možnosti hospodárskeho využitia najväčších ostrovov Oceánie, zdôvodniť zaradenie jednej z pamiatok Austrálie do Zoznamu kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ju na mape.</p> <p>Polárne oblasti</p> <p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: opísať polohu Antarktídy voči ostatnými kontinentom a oceánom („čítanie“ mapy),</p>	<p>Austrália Tasmánia obratník Kozorožca Veľká koralová bariéra Veľké predelové vrchy, Austrálske Alpy, plošiny, nížiny, púšte, Uluru Eyrovo jazero, Murray, Darling, podzemná voda rastlinné pásma, živočíchy Tichý oceán, Tasmanove more Polynézia, Melanézia, Mikronézia Nový Zéland, Havajské ostrovy, Austrálsky zväz Sydney, Melbourne, Perth, Canberra rozmiestnenie obyvateľstva, hustota zaľudnenia, prisťahovalectvo, pôvodní obyvatelia Austrálie (aborigénci), hospodárstvo a sídla, pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO.</p>

┆ zdôvodniť pokrytie územia Antarktídy najväčším pevninským ľadovcom, ┆ vysvetliť striedanie polárneho dňa a noci v polárnych oblastiach, ┆ zhodnotiť ekologické riziká hospodárskeho využitia polárnych oblastí.

Amerika – nový svet

Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: ┆ vymedziť polohu Ameriky voči ostatným kontinentom a oceánom (čítanie mapy), ┆ opísať z mapy pobrežie Ameriky (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány). („čítanie“ mapy), ┆ vysvetliť vznik najdlhšieho pásma pohorí na svete na západe Ameriky, ┆ zdôvodniť veľký počet sopiek a seizmicky aktívnych oblastí v Amerike, ┆ popísať oblasti ohrozené činnosťou tornád a hurikánov, ┆ zdôvodniť rozdiely v podnebí západných a východných oblastí Ameriky, ┆ porovnať typy krajiny v Amerike a Austrálii, ┆ uviesť tri príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov v Amerike, ┆ zdôvodniť jedinečnosť a unikátnosť Amazonského dažďového pralesa, ┆ odôvodniť zaradenie dvoch pamiatok Ameriky do Zoznamu prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape, ┆ opísať priebeh objavovania a osídľovanie Ameriky, ┆ vysvetliť dôvody veľkej kultúrnej rôznorodosti obyvateľstva Ameriky, ┆ popísať proces urbanizácie a uviesť jej príklady, ┆ popísať príčiny vysokej urbanizácie Ameriky, ┆ z obsahu tematickej mapy vytvoriť zoznam desiatich najväčších miest Ameriky („čítanie“ mapy), ┆ zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Ameriky, ┆ určiť dve najdôležitejšie odvetvia hospodárstva štátov Severnej Ameriky, ┆ uviesť najvýznamnejšiu poľnohospodársku plodinu, ktorá sa pestuje v rôznych regiónoch Ameriky, ┆ zdôvodniť výnimočnosť postavenia USA v Amerike aj vo

Antarktída, Arktída Grónsko Severný ľadový oceán, Južný oceán severný polárny kruh, južný polárny kruh pevninské ľadovce polárne stanice, hrozba znečistenia, globálne otepľovanie.

Amerika rovník, obratníky Severná Amerika, Stredná Amerika, Južná Amerika Malé Antily, Veľké Antily Kordillery, Andy, Apalačské vrchy, Brazílska vysočina sopky, zemetrasenia Mississippská nížina, Atlantická nížina, Orinocká nížina, Laplatská nížina hurikány, tornáda Mississippi, Missouri, Veľké kanadské jazerá, Amazonka, Orinoco, Uruguaj, Parana, Titicaca typy krajiny prírodné pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO, obyvateľstvo Ameriky, pôvodní obyvatelia, prisťahovalci (Angličania, Francúzi, Španieli, Portugalci, Afričania), miešanci, kresťanstvo Mexiko, Sao Paulo, Rio de Janeiro, Buenos Aires, Lima, New York, Chicago, Los Angeles, Toronto, Rio de Janeiro, Atlanta, Miami, Montreal, Washington, Ottawa hospodárstvo Ameriky USA Kanada Mexiko a štáty Strednej Ameriky Južná Amerika Latinská Amerika Brazília Argentína.

svete, porovnať hospodársku vyspelosť štátov Ameriky, uviesť dva problémy, ktorým v súčasnosti čelí hospodárstvo USA.	
---	--